

30.8.2021

EOAK/5597/2020

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Pasi Pölönen

Esittelijä: Vanhempi oikeusasiamiehensihteeri Kristian Holman

SISÄRAJAVALVONNAN KÄYNNISTÄMINEN JA ALKUPERÄISKANSA SAAMELAISTEN OIKEUDET

1 KANTELU

Kantelijat A ja B arvostelevat Rajavartiolaitoksen menettelyä saamelaisiin kohdistuvassa rajavaltvonnassa. Kanteluissa katsotaan muun muassa, että rajanylityspaikkojen sulkeminen, rajan ylittämisen salliminen epäyhdenvertaisesti ja rajanylityslupamenettely, jonka on kantelussa katsottu koskevan rajavartiolain 13 §:n mukaan ainoastaan ulkorajoja, ovat estäneet ja haitanneet saamelaisten poronhoitoa ja yleisesti saamelaiskulttuuria perustuslain vastaisesti.

Kantelija A:n kantelussa (EOAK/5597/2020) kerrotaan esimerkeistä ja saamelaisiin kohdistetuista valvontatoimenpiteistä, kuten esimerkiksi valtatie 21:stä riippuvaisista Ruotsin porosaamelaisista, joille valtionrajasta on tullut konkreettinen este ja huomattava hidaste niin elinkeinon kuin kulttuurin harjoittamiselle. Lisäksi kantelun lisäkirjeissä kerrotaan saamelaisiin kohdistuvaksi katsotusta teknisestä valvonnasta sisärajavaltvonnin päättymisen jälkeen. A katsoo toisessa kantelussaan (EOAK/3810/2020), että Rajavartiolaitoksen menettely rangaistusvaatimusten antamisesta rikoslain 17 luvun 7 a §:ssä säädetyistä lievistä valtionrajarikoksesta sisärajavaltvonnin aikana on ollut lakiin perustumatonta eli lainvastaista.

Kantelija B:n kirjoituksessa (EOAK/6026/2020) todetaan muun muassa, että Ruotsin puolella asuvilta saamelaisilta poronhoitajilta, tai ylipäättään saamelaisen alkuperäiskansan jäseniltä, ei tulisi edellyttää Suomen viranomaisten antamaa rajanylityslupaa sisärajan ylittämiseen. Myös B:n kirjoituksessa tuodaan esille konkreettisia tapahtumatietoja.

B:n kantelussa todetaan myös, että rajanylityslupainstituution ulottamista koskemaan sisärajoja vastaan puhuu paitsi lain sanamuoto myös rajanylitysluvan epäämiseen liitetty valituskielto (13 §:n 3 momentti), mikä ilmentää rajanylitysluvan kohteena olevan liikkumisen alistaisuutta hallinnollisen viranomaisen laajalle harkintavallalle ilman tehokasta oikeussuojaa. Valituskielto sisärajoille ulotetun rajanylitysluvan yhteydessä olisi itsessään EU-oikeuden loukkaus. B:n mukaan rajanylityslupaa sisärajan ylittämiseen ei voida edellyttää saamelaisen alkuperäiskansan jäseniltä, jotka jo vuosisatojen ajan ovat vapaasti liikkuneet valtiollisten rajojen yli työssään tai yhteisöllisessä elämässään. Yleisesti B katsoo, että rajavartiolain 13 §:ssä vain ulkorajoja koskeva säädetyn rajanylitysluvan vaatiminen tai sen puuttumisesta rankaiseminen ei

kuulu käytettävissä oleviin laillisiin keinoihin. Näin on myös A katsonut kantelussaan (EOAK/3810/2020).

Tämä päätös on ratkaisu edellä mainittuun kolmeen erilliseen kanteluun.

2 SELVITYS

Kanteluiden johdosta hankittiin Lapin rajavartioston 4.12.2020 päivätty lausunto sekä Rajavartiolaitoksen esikunnan 5.1.2021 päivätty lausunto.

Sovellettavaksi tulevat oikeussäännökset ilmenevät lausunnoista, jotka ovat tämän päätöksen liitteenä.

Olen lisäksi tutustunut Saamelaisen parlamentaarisen neuvoston 6.10.2020 antamaan julkilausumaan koronavirustilanteesta johtuvasta rajanylityksen rajoituksista ja sen vaikutuksista saamelaisyhteisöön.

Katsoin asian selvittämisen kannalta perustelluksi varata Saamelaiskäräjille mahdollisuuden antaa lausuntonsa Rajavartiolaitoksen selvitysten johdosta. Saamelaiskäräjät ei antanut lausuntoa asiassa.

3 RATKAISU

3.1 Rajanylityspaikat ja rajanylityslupamenettely

3.1.1 Selvitysten sisältöä

Rajavartiolaitoksen esikunnan lausunnossa todetaan Lapin rajavartioston ottaneen ulkorajoille tarkoitetun rajanylityslupamenettelyn soveltuvin osin sisärajoilla käyttöön mahdollistaakseen henkilöiden luvalliset rajanylitykset tarvittaessa myös maastorajalla. Rajanylityslupakäytäntö katsottiin sisärajavälvonnan alkaessa tarkoituksenmukaiseksi menettelyksi, koska se on säädöksissä aiemmin valmiiksi määritelty ja sen katsottiin soveltuvan käytettäväksi myös sisärajoilla, kuitenkin merkittävilta osin lupavaatimuksia lieventäen. Jokaisen hakijan rajanylityslupahakemus on käsitelty tapauskohtaisesti huomioiden kansalaisten yhdenvertaisen kohtelun vaatimukset. Rajanylityslupa on voitu myöntää, jos luvan myöntämiselle on ollut rajavartiolain 13 §:n mukaisesti painava syy. Lapin rajavartioston lausunnon mukaan painaviksi syiksi on katsottu muun muassa elinkeinon harjoittaminen ja välttämättömien työtehtävien hoitaminen, silloin kun niitä ei voida muutoin tai viivytyksettä hoitaa. Sen sijaan matka-ajan lyhentämistä ei ole katsottu yksinään riittävän painavaksi syyksi.

Lapin rajavartiosto on perustellut rajanylityslupiin liitettyjä ehtoja valtioneuvoston päätösten tavoitteilla. Ehdot ovat olleet välttämättömiä, jotta rajanylityslupiin perustuvat rajanylitykset on voitu erottaa luvattomista. Esimerkiksi kantelijan kritisoima ehto kaupassakäynnin kieltämisestä on perustunut valtioneuvoston rajapäätöksissä asetettuun tavoitteeseen vähentää rajan yli liikkumista koronaviruspandemian leviämisen hidastamiseksi.

Kauppassakäyntiä ei ole pidetty valtioneuvoston päätöksissä tarkoitettuna välttämättömänä liikenteenä, joten ehto on linjassa valtioneuvoston antamien matkustussuosituksen kanssa. Valtioneuvoston myöhempien päätösten sekä koronapandemiatilanteen salliessa ehtoja on poistettu myöntämällä uudet rajanylitysluvat ilman ehtoja.

Lapin rajavartiosto on näkemyksensä mukaan mahdollistanut välttämättömät ja tarpeelliset rajan ylitykset rajanylityspaikkojen ulkopuolisilla alueilla soveltamalla rajanylityslupamenettelyä sisärajoilla. Menettelyllään Lapin rajavartiosto on sisärajavälvalvonnan aikana tukenut rajanylityslupapäätöksiä tehdessään saamelaiden kulttuurin ja kaikkia elinkeinon harjoittajia, ml. poroelinkeino ja liikenteenharjoittaminen, myöntämällä rajanylitysluvat kaikille kantelua koskeville hakijoille hakemusten mukaisesti tai jopa haettua laajemmin.

Rajavartiolaitoksen esikunta toteaa, että rajavartiolainsäädännön kokonaisuudistuksen (HE 6/2005 s. 97–103) yhteydessä rajavartiolakiin lisättiin uusi 16 §, jossa säädetään ulkorajojen rajanylityspaikkojen sulkemisesta. Aikaisempi lainsäädäntö ei mahdollistanut tätä ilman valmiuslainsäädännön käyttöönottoa. Esitöiden mukaan tämä nähtiin epätasapainoiseksi ja riittämättömäksi verrattuna sisärajoja koskevaan sääntelyyn, jonka puitteissa rajatarkastukset voidaan palauttaa sisärajoille. Hallituksen esityksessä on todettu, että sisärajavälvalvonnan palauttaminen rajoittaa perustuslaissa turvattua liikkumisvapautta. Vaikka esitöissä ei suoraan todeta, että sisärajavälvalvonnan palauttaminen edellyttää rajanylityspaikkojen perustamista, on tämä ainoa looginen johtopäätös, joka esitöistä voidaan johtaa. Tätä puoltaa myös Schengenin rajasäännösten säännökset sisärajaylityspaikkojen ilmoittamisesta sisärajavälvalvonnan palauttamisen yhteydessä.

Samaan johtopäätökseen päädytään myös käytännöllisestä näkökulmasta katsottuna. Esimerkiksi Lapin rajavartiostolla, joka vastaa rajaturvallisuuden ylläpidosta pohjoisella maarajalla, on valvottavana Norjan rajaa 736 kilometriä ja Ruotsin rajaa 488 kilometriä. Sisärajavälvalvonnan palauttamiseen liitettyjen tavoitteiden toteuttaminen olisi käytännössä mahdotonta, jos rajatarkastukset voisi kiertää saapumalla maahan mistä tahansa sisärajan kautta. Tämä olisi ristiriidassa paitsi rajapäätösten tavoitteiden kanssa, myös laajemmin julkisen vallan velvollisuuden kanssa edistää perus- ja ihmisoikeuksien toteutumista. Näin ollen voidaan katsoa, että johtopäätös rajanylityspaikkojen perustamisesta on myös perus- ja ihmisoikeusmyönteisestä lähtökohdasta ainoa mahdollinen johtopäätös.

Edellä esitetyin perustein Rajavartiolaitoksen esikunta yhtyy Lapin rajavartioston näkemykseen ja toteaa, että sen näkemyksen mukaan rajanylityspaikkojen nimeämiselle on oikeudellinen perusta.

Rajanylityslupamenettelyn osalta rajanylityslupaa koskevassa rajavartiolain 13 §:ssä puhutaan lain sanamuodon mukaisesti ulkorajasta. Rajavartiolaitoksen esikunnan näkemyksen mukaan säännöstä voidaan analogisesti tulkiten soveltaa myös sisärajoilla,

kun sisärajalvonta on väliaikaisesti palautettuna. Rajavartiolaitoksen esikunta korostaa, että rajanylityslupamenettelyllä on nimenomaisesti voitu sallia rajanylittäminen muualta kuin rajanylityspaikan kautta, mikä on erityisesti koitunut saamelaisten eduksi.

Rajanylityslupapäätöksestä ei voi valittaa, koska lain valmisteluvaiheessa on katsottu (HE 6/2005 vp, s. 101–103), että valtioneuvoston asetuksilla voidaan riittävällä tavalla huolehtia siitä, että avoinna olevia rajanylityspaikkoja on tarpeeksi turvaamaan liikkumisoikeuden toteutuminen. Rajanylityslupamenettely on tarkoitettu täydentämään rajanylityspaikkojen kautta tapahtuvaa liikennettä. Rajavartiolaitoksen esikunta katsoo, että tästä näkökulmasta rajanylityslupamenettelyn laajentaminen sisärajoille sisärajalvonnan aikana vastaa epäsuorasti lainsäätäjän säännökselle asettamaa tarkoitusta. Rajanylityslupamenettely on edellä selostettuine ehtoineen tukenut perustuslaissa turvatun liikkumisoikeuden toteutumista, kuitenkin vaarantamatta valtioneuvoston tavoitetta ehkäistä tartuntataudin leviämistä.

Sisäministeriö on antanut valtioneuvoston oikeuskanslerille tämän tutkimian asian (OKV/61/10/2020) yhteydessä lausunnon saamelaisten asemasta ja rajanylityslupamenettelystä. Jälkimmäisen osalta sisäministeriön selvityksessä todettiin, että ”kun rajavalvonta palautetaan sisärajoille, sovelletaan Schengenin rajasäännösten (SBC) 32 artiklan mukaan SBC:n II osaston asiaankuuluvia säännöksiä soveltuvin osin. Rajavartiolain 13 §:n mukainen rajanylityslupamenettely koskee säännöksen sanamuodon mukaan lähtökohtaisesti ulkorajoja. Vaikka vastaavan kaltaista kansallista säännöstä, joka nimenomaisesti oikeuttaisi vastaavalla tavalla ulkorajoja koskevien säännösten soveltamiseen sisärajoilla silloin, kun rajavalvonta sinne on väliaikaisesti palautettu, ei olekaan olemassa, on rajanylityslupamenettelyä siitä huolimatta laintulkinnan nojalla käytetty tässä tilanteessa myös sisärajoilla. Juuri rajanylityslupamenettelyn käyttämisellä vallitsevissa hyvin poikkeuksellisissa oloissa on onnistuttu turvamaan lakiperusteisesti ja yhdenvertaisesti erityisesti saamelaisten oikeudet parhaalla mahdollisella tavalla ja tarkoituksenmukaisesti.”

Rajavartiolaitoksen esikunta viittaa oikeuskanslerin 1.10.2020 antamaan ratkaisuun (OKV/61/10/2020) siltä osin kuin siinä on otettu kantaa kantelussa esitettyihin väitteisiin. Oikeuskansleri on ratkaisussaan todennut, että rajavartiolain 15 ja 16 §:ien säännökset ovat suppeita ja osaksi tulkinnanvaraisia suhteessa Schengenin säännöstöön ja muuhun unionin oikeuteen. Lainsäädäntöä valmisteltaessa ei ole myöskään otettu huomioon nyt koetun koronaviruksen aiheuttaman pandemian kaltaisia poikkeuksellisia oloja, joissa myöskään tartuntatautilain mukaiset keinot eivät ole olleet riittäviä ihmisten hengen ja terveyden suojaamiseksi yleisvaaralliselta tartuntataudilta. Oikeuskansleri on kehottanut sisäministeriötä arvioimaan lainsäädännön muutos- ja kehittämistarpeita tältä osin.

3.1.2 Kannanotto

Rajanylityspaikkojen asettaminen sisärajalvonnassa palauttamisen myötä

Siltä osin kuin kanteluissa esille tuotu kysymys on rajanylitysluvan soveltuvuudesta sisärajalvontaan, totean, että rajavartiolain 13 §:ssä tarkoitettu rajanylityslupa on lain sanamuodon perusteella tarkoitettu käytettäväksi ulkorajan ylittämiseen, josta nyt ei ole kyse.

[Schengenin rajasäännösten 32](#) artikla kuitenkin mahdollistaa säännösten II osaston (Ulkorajojen valvonta ja pääsyn epääminen) asiaankuuluvien määräysten kyseeseen tulemisen sisärajalvontaan soveltuvin osin. Mainitun oikeusohjeen lähempi sisällöllinen soveltuvuus jää silti kovin epätäsmälliseksi: mitä lopulta ovat "asiaankuuluvat määräykset".

Rajanylityslupa on mainittu rajavalvonnan väliaikaista palauttamista sisärajoille koskevissa valtioneuvoston päätöksissä, esimerkiksi 17.6.2021 hyväksytyssä päätöksessä (SM/2021/55) jossa on todettu seuraavaa: "Siltä osin kuin sisärajalvonta on palautettu, sisärajan ylittäjiä on käytettävä päätöksessä mainittuja, avoimia olevia rajanylityspaikkoja. Muualta rajan ylittäminen ei ole sallittua ilman rajanylityslupaa".

Toiminnallisesti kysymys on siitä, millä tavoin tällainen sanamuodonmukaisesti tulkittu kansalliseen lainsäädäntöön perustumattoman rajanylitysluvan edellyttäminen sisärajalvonnassa palvelee sisärajojen valvonnan tavoitetta ja onko sille olemassa jotain vaihtoehtoisia toimintamalleja. Nähdäkseni vaihtoehtona tulisi kyseeseen esimerkiksi lukuisten tarkastuspisteiden lisääminen. Ymmärrettävästi tämä ei ole ollut mahdollista käytettävissä olevin resurssein. Pidän myös epärealistisena, että kaikki rajanylitysliikenne voitaisiin kanavoida olemassa oleville tarkastuspisteille ja niiden aukioloaikojen puitteissa tapahtuvaksi.

Rajanylityslupamenettelyä on siis käytetty sisärajoilla. Menettely näyttäisi perustuneen laajentavaan ja analogiseen laintulkintaan rajavartiolain sanamuodosta. Yhtäältä tulkinnan puolesta voidaan esittää vahvoja perusteita; viittaan minulle asiassa annettuihin selvityksiin ja lausuntoon. Oikeudellisesti tulkinnalle löytyy tukea Schengenin rajasäännösten 32 artiklasta, olkoonkin että tämä tulkinnallinen tuki on käytännön tasolle siirryttäessä ohut.

Sinällään nyt noudatetulla rajanylityslupamenettelyllä on nähdäkseni pyritty yleisemminkin rajanylitysten sujuvoittamiseen rajaturvallisuutta vaarantamatta. En näe menettelyllä pyrityn ainakaan tietoisesti vaikeuttamaan sisärajan valvonnan palauttamisen aikana kenenkään oikeuksia.

Pidän ymmärrettävänä, että rajavalvonnan toteuttamiseen on liittynyt myös useita tekijöitä, jotka omalta osaltaan ovat vaikeuttaneet yhtenäisen ja koherentin toimintamallin luomista. Tällaisia ovat muun muassa jaottelu Schengen-sisärajoihin ja -ulkorajoihin, rajanylitysaikoihin olevan henkilön kansalaisuuteen liittyvät kysymykset ja kysymykset siitä, onko kyse ollut maahantuloa vai

maastalähtöä koskevasta rajatarkastuksesta. Näiden seikkojen selvittäminen on sinällään ollut perustelua suorittaa rajanylityslupaa koskevassa harkinnassa.

Näkemykseni mukaan rajanylityslupamenettely sisärajavälvalvonnan toteuttamisessa on ollut valtioneuvoston tahtotilan toteuttamiseksi tarpeellinen Rajavartiolaitokselle kuuluvien tehtävien toteuttamisen kannalta. Vaikka rajanylityslupamenettelyn soveltamisalassa on edellä mainituin tavoin havaittavissa tulkinnanvaraisuutta, en katso aiheelliseksi tässä yhteydessä arvostella Rajavartiolaitosta sen menettelyn johdosta. Nähdäkseni asiaan tulisi kuitenkin kiinnittää huomiota asianosaisen hallinnonalan lainsäädäntöä uudistettaessa. Tiedossani on, että sisäministeriö on asettanut esiselvityshankkeen rajavartiolainsäädännön muutostarpeiden arvioimiseksi.

Rajayhteisö-käsitteestä

Siltä osin kuin kysymys on valtioneuvoston päätöksissä käytetystä ja selvityksistä ilmenevän rajayhteisö-käsitteen käyttämisestä sen ollessa osiltaan liitännäinen myös saamelaisiin, pidän perusteltuna todeta seuraavan.

Valtioneuvoston 11.9.2020 tekemän periaatepäätökseen (VNK/2020/114) (hybridistrategian toteuttamisesta rajat ylittävässä liikenteessä ja matkustamisessa) mukaisesti rajayhteisöjen karanteeni- ja testausvaatimuksista luopuminen helpottaa sujuvan ja tarkoituksenomaisen rajanylitysväylien toteutumista.

Rajayhteisön käsite perustuu saadun selvityksen mukaan komission jäsenvaltioille 7.8.2020 lähettämään kirjeeseen ja siinä käytettyyn englanninkieliseen ilmaukseen "border communities". Kirjeen 9. kohdassa todetaan seuraavasti: There should be no discrimination between Member States, for example by applying more generous rules to travel from a neighboring Member State as compared to travel from other Member States in the same epidemiological situation (relevant exceptions to border communities may apply).

Tiedossani on, että sisäministeri Ohisalo on kansanedustajan tekemään kirjalliseen kysymykseen (KK 597/2020 vp) antamassaan vastauksessa todennut, että "terveysviranomaisten toimesta on todettu, että tämä paikallinen rajaliikenne on omaehtoisesta karanteenista vapaata liikennettä sekä Suomen, Ruotsin että Norjan kansalaisille. Alueellisella tasolla Lapin rajavartiosto ja Länsi-Suomen merivartiosto ovat määritelleet tarkemmat rajat paikallisille rajayhteisöille ennen 24.8.2020 alkanutta päätöksen soveltamista. Rajayhteisön määrittely on helpottanut jo paikallista liikennettä ja jatkuvalla tilanteen seurannalla Rajavartiolaitos pyrkii huomioimaan tilanteen kehitystä kyseessä olevalla alueella. Tarvittaessa rajayhteisön määritelmää tullaan edelleen tarkentamaan ja selventämään valvonnassa tehtyjen havaintojen mukaisesti".

Valtioneuvoston 24.9.2020 tekemässä rajanylityspaikkojen liikenteen rajoittamisesta tehdyn päätöksen muuttamista koskevan päätöksen muistiossa täsmennettiin rajayhteisön käsitettä siten, että määritelmän sisällöksi katsottiin pohjoisen rajakunnat.

Hallituksen esityksessä tartuntatautilain ym. muuttamiseksi (HE 137/2020 vp s. 31) pyrittiin määrittelemään seikkaperäisemmin, mitä rajayhteisön käsitteellä tarkoitettaisiin. Hallitus peruutti esityksen 22.10.2020. Esityksen johdosta saaduissa [asiantuntijalausunnoissa](#) kiinnitettiin huomiota mm. rajayhteisön käsitteen tulkinnanvaraisuuteen sekä sitä liittyviin yhdenvertaisuusnäkökohtiin (ks. erityisesti oikeusministeriön lausunnot 7. ja 12.10.2020). Asiantuntijalausunnoissa korostettiin myös sitä, että rajayhteisöillä tulee tarkoittaa myös poronhoidon ja muiden saamelaisten perinteisten elinkeinomuotojen kannalta luontaisia Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan välisen rajan eri puolilla sijaitsevia alueita, joilla on päivittäistä tai viikoittain tapahtuvaa liikkumista valtakunnan rajan yli poronhoidon ja muiden saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamistarpeiden takia (ks. professori Tuomas Ojasen lausunto 8.10.2020).

Nähdäkseni rajayhteisön käsitteeseen on liittynyt ilmeisiä haasteita erityisesti käsitteen sisällöllisen määrittelyn osalta varsinkin yhdenvertaisuuden toteutumisen näkökulmasta. Asiasta on tehty eduskunnan oikeusasiamiehelle myös erillinen kantelu (EOAK/5770/2020). Käsitettä käsitellään myös jäljempänä tämän ratkaisun jaksossa 3.2.1.

Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan muun muassa Tornionlaakson Neuvosto on saattanut näkemyksensä rajayhteisön käsitteen sisällöllisestä määrittelystä hallituksen tietoon. Kuten edellä ilmenee, käsittemääritelmää onkin jossain määrin täsmennetty.

Asia ei näiltä osin anna aiheutta toimenpiteisiini.

3.2 Saamelaisten asema alkuperäiskansana

3.2.1 Selvitysten sisältöä

Lapin rajavartioston lausunnon mukaan se on heti sisärajalvannon palauttamisen alusta lähtien tehnyt aktiivisesti yhteistyötä toiminta-alueensa eri toimijoiden ja yhteisöjen kanssa. Yhteistyön tarkoituksena on ollut nimenomaisesti huomioida erilaiset erityistarpeet, kuten saamelaisten elinkeinojen ja kulttuurin harjoittamisen mahdollistaminen siten kuin se on valtioneuvoston päätösten mukaisesti ollut kulloinkin mahdollista koronapandemian hallitsemiseksi.

Saamelaisen elinkeinon ja kulttuurin harjoittaminen erillisenä mainintana sisältyi valtioneuvoston sisärajalvannon palauttamispäätökseen ensimmäisen kerran 7.5.2020 tehdyssä päätöksessä, jossa se oli sisällytetty osaksi muuta välttämätöntä ja perusteltua liikennettä. Kaikissa myöhemmissä valtioneuvoston päätöksissä, kuten esimerkiksi heti seuraavassa 12.6.2020 päätöksessä, saamelaisen elinkeinon ja kulttuurin harjoittamista ei erillisenä asiana ole mainittu, mutta Lapin rajavartioston sisäiseen ohjeistukseen muun välttämättömän ja perustellun liikenteen sisällöstä se on tämän jälkeen jatkuvasti sisällytetty. Tähän tulkintaan on päädytty ensisijaisesti siksi, että valtioneuvoston 7.5.2020 tekemän päätöksen mukaisesti se on otettu esimerkiksi muun

välttämättömän ja perustellun liikenteen sisällöstä. Näin ollen, vaikka sitä ei kaikissa myöhemmissä päätöksissä erikseen ole mainittu, sen on myöhemminkin voitu katsoa muuhun välttämättömään ja perusteltuun liikenteeseen kuuluvan, kun päätökset eivät muuten ole sisältäneet sellaisia sisällöllisiä tai perusteluita koskevia muutoksia, joiden johdosta asiaa olisi tullut arvioida toisin. Toisaalta tällä tulkinnalla on osaltaan pyritty edesauttamaan saamelaisen kulttuurin ja elinkeinon harjoittamista poikkeuksellisissa olosuhteissa.

Lapin rajavartiosto on toiminut alueella koko Suomen itsenäisyyden ajan ja se on ollut vuorovaikutuksessa Suomessa asuvien saamelaisten kanssa koko olemassaolonsa ajan. Ennen sisärajavälvonnan palauttamista Lapin rajavartiostolla oli vähäinen kokemus yhteistyöstä Ruotsissa asuvien saamelaisten kanssa. Tehdyn yhteistyön ja A:n välityksellä käydyn vuoropuhelun myötä Lapin rajavartioston tietämys on lisääntynyt heidän erityistarpeista Käsivarren alueella.

Lapin rajavartioston näkemyksen mukaan vuoropuhelu ja yhteistyö on käyty rakentavassa hengessä ja ratkaisuhakuisesti. Esimerkiksi sisärajavälvonnan alussa Lapin rajavartiosto järjesti Ruotsissa asuville saamelaisille mahdollisuuden siirtyä Suomen alueen tiestön kautta porotöihin maastorajan yli Ruotsiin, sen sijaan, että he olisivat joutuneet siirtymään ao. alueille moottorikelkoilla Ruotsin tiettömien tunturialueiden kautta. Valtioneuvoston päätöksien mukaisesti alkuvaiheessa lupa koski välttämättömää määrää porotöiden tekijöitä. Sitten kun valtioneuvoston päätökset sallivat myös laajemmin myös saamelaiskulttuurin toteuttamisen, tämä lupa annettiin kaikille hakijoille. Lisäksi kun Lapin rajavartiostolle tuotiin esille rajanylityslupien ehtoihin liittyviä ongelmia, niin Lapin rajavartiosto muutti näitä ehtoja havaittujen ongelmien poistamiseksi. Lapin rajavartiosto katsookin, että osan A:n kanteluissa epäkohtina esitettyjä tai kohtuuttomina pidettyjä asioita olisi voitu pyrkiä yhteistyössä selvittämään ja ratkaisemaan, siltä osin kuin asia olisi ollut ylipäättään Lapin rajavartioston ratkaistavissa, jos niitä olisi tuotu sille esille.

Sisärajavälvonnan palauttamisen aikana Lapin rajavartioston tekemä yhteistyö on sisältänyt myös vuoropuhelua Suomen Saamelaiskäräjien ja Paliskuntain yhdistyksen kanssa. Lapin rajavartioston näkemyksen mukaan kyseiset organisaatiot ovat merkittävimmät alueelliset toimijat, mitä tulee Pohjois-Suomen saamelaisyhteisöjä ja poronhoitoa koskevia asioita. Lapin rajavartiosto pitää erikoisena, että kanteluissa on tätä yhteistyötä väheksytty huomioiden kanteluissa esille tuotuja seikkoja.

Lausunnossa todetaan edelleen, että saamelaisen elinkeinon ja kulttuurin harjoittaminen erillisenä mainintana sisältyi valtioneuvoston sisärajavälvonnan palauttamispäätökseen ensimmäisen kerran 7.5.2020 tehdyssä päätöksessä. Saamelaisten elinkeinon ja kulttuuriin liittyviä (pääasiassa poronhoito) lupahakemuksia on Lapin rajavartiosto käsitellyt noin 20 kappaletta, ml. uusintahakemukset. Luvat koskivat yhteensä 378 henkilöä, joista pääosa (noin 330 henkilöä) oli nimenomaisesti Ruotsin asuvia saamelaisia.

Huomioitavaa on, että kaikissa rajanylityslupahakemuksissa ei ole tuotu sinänsä ilmi saamelaisuutta hakemuksia jätettäessä, eikä valtioneuvoston asetus rajanylityspaikoista tällaista tietoa edellytä.

Lapin rajavartiosto katsoo edellä mainittujen rajanylityslupien myöntämisen perustelluksi siitä huolimatta, että Ruotsissa asuvilla saamelaisilla olisi ollut mahdollisuus siirtyä poronhoitoalueelle kulkematta Suomen kautta. Rajanylityslupia myönnettiin Suomesta Ruotsiin ja Suomesta Norjaan sekä takaisin kulkemisen mahdollistamiseksi myös Suomessa asuville saamelaisille ja suomalaisille poromiehille elinkeinon harjoittamisen (työtehtävät) perusteella.

Lapin rajavartiosto on tiedottanut sisärajalvannon aikana rajanylityslupamenettelyyn liittyvistä käytännöistä. Lapin rajavartiosto on pyytänyt Paliskuntain yhdistystä jakamaan tietoa paliskunnille, jotta nämä voivat hakea rajanylityslupaa liittyen Suomen ja Ruotsin sekä Suomen ja Norjan rajojen ylittämiseen rajanylityspaikkojen ulkopuolelta poronhoitotöihin. Tällä tiedotteella Lapin rajavartiosto pyrki huomioimaan erityisesti poroelinkeinojen harjoittamisen, ja täten myös osaltaan saamelaiskulttuurin alueellisen merkityksen.

Huomioitavaa on, että yhtään tällaiseen elinkeinon harjoittamiseen liittyvää rajanylityslupaa ei Lapin rajavartiosto ole jättänyt myöntämättä. Lapin rajavartiosto on saanut toiminnastaan myönteistä palautetta paliskunnilta, joista osa on myös saamelaispaliskuntia.

Käsivarressa Kaaresuvannosta pohjoiseen Pohjois-Ruotsin puoleisella tiettömällä alueella (Keinovuopio, Naimakka ja Siikavuopio) asuu yksittäisiä henkilöitä. Kiirunan kunta haki kyseisille asukkaille ja heille järjestetyille hoitajille rajanylityslupia Lapin rajavartiostolta. Luvat myönnettiin hakemusten mukaisesti valtakunnan rajan ylittämiseksi Ruotsista Suomeen ja takaisin joen yli. Myönnettyillä rajanylitysluvilla mahdollistettiin asukkaiden arkieläminen ja asioiden hoito.

Suomen, Ruotsin ja Norjan kansalaiset, mukaan lukien kyseisissä maissa asuvat saamelaiset, ovat ylittäneet sisärajalvannon aikana Lapin rajavartioston arvion mukaan rajan rajanylityspaikkojen ja maastorajojen kautta onnistuneesti yhteensä yli puoli miljoonaa kertaa. Lapin rajavartioston tietoon ei ole tullut yhtään tapausta, jossa nimenomaan rajanylityslupakäytännön takia kansalaisten, ml. saamelaisten elinkeinon harjoittaminen Suomen, Ruotsin tai Norjan puolella olisi epäonnistunut, vaikka joidenkin henkilöiden maahanpääsystä rajanylityspaikoilla olisikin ollut viivettä tai hankaluuksia.

Lapin rajavartiosto haluaa korostaa, että se ei ole missään vaiheessa toiminut saamelaisia kohtaan syrjivästi. Sisärajalvannon aikana valvonnan piiriin joutuneet ja aikaisemmin vapaasti rajat ylittämään tottuneet saamelaiset, kuten kaikki muutkin länsirajan alueella liikkuvat henkilöt, ovat varmasti osin kokeneet valvonnan kohdistuvan juuri heihin. Valvonta on koskenut yhdenvertaisesti ja tasapuolisesti kaikkia rajan ylittäviä henkilöitä. Lapin rajavartiosto katsoo, että tilannetta, että pääosa maastorajan rajanylitysluvilla ylittäneistä on

ollut saamelaisia, ei voida pitää saamelaisia syrjivänä. Sen sijaan Lapin rajavartioston menettelyllä on pyritty turvaamaan saamelaisten elinkeinon ja kulttuurin harjoittaminen 7.5.2020 alkaen.

Kantelussa on esitetty esimerkkitapauksia, joiden perusteella on katsottu paikallisen rajayhteisön käsitteeseen perustuneiden toimenpiteiden syrjineen saamelaisia koska sillä on saamelaisten oikeuksia syrjivästi suosittu valtaväestön liikkumista rajan yli.

Lapin rajavartioston lausunnon mukaan paikallisen rajayhteisön käsite sisältyi ensimmäisen kerran valtioneuvoston 19.8.2020 sisärajavaltvontaa koskevaan päätökseen, jossa se mainittiin esimerkkinä muusta välttämättömästä ja perustellusta syystä matkustamiselle. Päätöksessä on nimetty paikallisiksi rajayhteisöiksi pareittain kunkin rajanylityspaikan kohdalla tietyt asutuskeskukset rajan molemmin puolin. Päätöksen perusteluissa on viitattu, että kohdan sisältöä tarkennettaisiin Rajavartiolaitoksen ohjeistuksella. Rajavartiolaitoksen tätä koskevassa ohjeistuksessa käsitettä määriteltiin nimettyjen asutuskeskusten lisäksi tietyillä yhteiskunnallisilla toiminnallisuuksilla. Varmistaakseen kohdan yhdenmukaisen soveltamisen Lapin rajavartiosto piti välttämättömänä sisäisellä ohjeistuksellaan edelleen tarkentaa kohdan sisältöä, jotta se olisi rajatarkastajien asiantuntemus huomioituna käytännössä mahdollista toteuttaa. Lähtökohdaksi tälle maantieteelliselle tulkinnalle otettiin valtioneuvoston päätöksessä nimenomaisesti mainitut asutuskeskukset. Sisäiseen ohjeistuksen jätettiin kuitenkin Rajavartiolaitoksen tarkentavassa ohjeistuksessa määriteltyihin toiminnallisuuksiin perustuvaa tapauskohtaista harkinnanvaraa pelkän maantieteellisen määrittelyn rajoittuneisuuden ja ilmeisen kohtuuttomien tilanteiden välttämiseksi.

Lapin rajavartiosto tuo esille, että em. valtioneuvoston päätöksen valmistelun yhteydessä rajavartiosto ilmaisi käsityksensä, että paikallinen rajayhteisö tulisi päätöksessä määritellä kuntarajoihin perustuen nimenomaan muunlaisen määrittelyn aiheuttamien tulkintaongelmien välttämiseksi. Lapin rajavartiosto pitää kuitenkin joka tapauksessa perusteettomana väitettä siitä, että käsitteen soveltaminen olisi Lapin rajavartioston toiminnassa aiheuttanut saamelaisia syrjiviä vaikutuksia. Paikallisten rajayhteisöjen välillä tapahtuvan liikenteen lisääminen valtioneuvoston päätökseen ei millään tavalla vaikuttanut saamelaisen elinkeinon ja kulttuurin harjoittamisen käsittelemiseen valtioneuvoston päätöksen mukaisena sallittuna liikenteenä. Saamelaisen kulttuurin ja elinkeinon harjoittaminen säilyi Lapin rajavartioston ohjeistuksessa aivan saman sisältöisenä kuin ennen paikallisen rajayhteisön käsitteen määrittelyä ja sisällyttämistä valtioneuvoston päätökseen.

Rajavartiolaitoksen esikunta toteaa, että vastoin kantelijoiden käsitystä, saamelaisilla ei normaalioloissa ole rajatonta oikeutta liikkua rajojen ylitse saamelaisalueella siinä laajuudessa kuin kantelijat ovat esittäneet. Saamelaisalue jatkuu Suomen rajojen ulkopuolella Norjan, Ruotsin ja lisäksi myös Venäjän valtioiden alueilla. Saamelaiset eivät voi liikkua vapaasti Venäjän vastaisen rajan ylitse. Myös rajavyöhykkeellä liikkumiseen tarvitaan lupa, joka

voidaan myöntää rajavartiolain 53 §:n tarkoittamissa tilanteissa muun muassa rajavyyhyalueella elinkeinoa harjoittavalle.

Rajavartiolaitoksen esikunta pitää ymmärrettävänä, että sisärajavälillä on ollut suuri vaikutus myös saamelaisiin ja saamelaisten elämäntapaan. Erityisesti rajavälillä vaikuttavat ovat voineet korostua Ruotsin porosaamelaisten elämäntavassa, kuten kanteluissa on esimerkein kuvattu. Siltä osin kuin kantelussa esitettyihin tapauksiin on saatu selvitystä, Rajavartiolaitoksen esikunta kuitenkin katsoo, ettei saadun selvityksen perusteella ole ilmennyt viitteitä syrjivästä tai muutoin lainvastaisesta menettelystä.

3.2.2 Kannanotto

Saamelaisten oikeuksien perusta ja siitä johtuvien velvoitteiden lähtökohta on heidän perustuslaillinen asemansa alkuperäiskansana. Saamelaisille on Suomessa turvattu perustuslaillinen oikeus alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää kieltään ja kulttuuriaan, sekä kielellinen ja kulttuurinen itsehallinto. Saamelaisia erityisesti koskevilla perusoikeuksilla on tarkoitus edesauttaa perusoikeutena turvatun tosiasiallisen yhdenvertaisuuden toteutumista ja varmistaa edellytykset saamelaisten kielen ja kulttuurin säilymiselle.

Totean ensinnäkin pitäväni selvänä, että sisärajavälillä väliaikaisen palauttamisen myötä rajanylityksiä koskeneet rajoittamistoimenpiteet ovat vaikuttaneet saamelaisiin erityisesti saamelaisten elinkeinojen harjoittamiseen heijastuvina haittoina, mutta myös kokonaisvaltaisemmin saamelaisyhteisöön ja -kulttuuriin.

Toisaalta rajoittamistoimenpiteiden vaikutukset eivät ole kohdistuneet ainoastaan saamelaisiin vaan muihinkin rajanylittäjiin. Saamelaisiin kohdistuneet vaikutukset ovat kuitenkin katsottavissa jossain määrin kokonaisvaltaisemmiksi.

Kysymys onkin siitä, ovatko saamelaisille perustuslaissa turvatut oikeudet edellyttäneet rajavartiolaitokselta nyt tehtyjä laajempia toimenpiteitä saamelaisten aseman huomioimiseksi ja saamelaisten elinkeinojen turvaamiseksi sisärajavälillä väliaikaisen palauttamisen yhteydessä. Perustuslaista ja kansainvälisistä sopimuksista johdettavissa oleva saamelaiskulttuurin heikentämiskiello tarkoittaa sitä, etteivät viranomaisien toimenpiteet saisi heikentää alkuperäiskansana saamelaisille kuuluvia oikeuksia harjoittaa ja ylläpitää kulttuuriaan.

Perustuslain 17 §:n 3 momentissa turvataan saamelaisille oikeus alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan. Osaksi saamelaisten kulttuurimuotoa katsotaan hallituksen esityksen mukaan myös saamelaisten perinteiset elinkeinot, kuten poronhoito, kalastus ja metsästys (HE 309/1993 vp, s. 65). Saamelaisilla on lisäksi perustuslain 121 §:n 4 momentin mukaan saamelaisten kotiseutualueella kieltään ja kulttuuriaan koskeva itsehallinto sen mukaan kuin lailla säädetään.

Perustuslain säännökset muodostavat saamelaisten omaa kieltään ja kulttuuriaan koskevan itsehallinnon perustan. Saamelaisten

itsehallinnon toteuttamiseksi on säädetty laki saamelaiskäräjistä (974/1995, jäljempänä saamelaiskäräjälaki). Saamelaiskäräjien tehtävänä on hoitaa saamelaisten omaa kieltä ja kulttuuria sekä heidän asemaansa alkuperäiskansana koskevat asiat. Näissä asioissa saamelaiskäräjät voi saamelaiskäräjälain 5 §:n mukaan tehdä viranomaisille aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja, ja saamelaiskäräjälain 9 §:n määrittelemissä tilanteissa viranomaisille syntyy velvoite neuvotella toimenpiteistään saamelaiskäräjien kanssa.

Suomessa lailla (107/1976) ja asetuksella (108/1976) voimaan saatetun kansalaisoikeuksia ja poliittisia oikeuksia koskevan kansainväli-sen yleissopimuksen (KP-sopimus) 27 artiklan mukaan kansallisiin, uskonnollisiin tai kielellisiin vähemmistöihin kuuluvilta henkilöiltä ei muun ohella saa kieltää oikeutta yhdessä muiden ryhmänsä jäsenten kanssa nauttia omasta kulttuuristaan. Yleissopimusta valvova YK:n ihmisoikeuskomitea on kannanotossaan todennut, että alkuperäiskansojen kulttuurin suojaaminen edellyttää positiivisia toimenpiteitä ja ryhmän tehokasta osallistumista sen asemaan vaikuttaviin ratkaisuihin.

YK:n alkuperäiskansojen oikeuksia koskevan julistuksen 36 artiklan mukaan kansainvälisten rajojen jakamalla alkuperäiskansoilla on oikeus ylläpitää ja kehittää rajat ylittävää yhteistyötä ja suhteita, mukaan lukien hengellinen, sivistyksellinen, poliittinen, taloudellinen ja sosiaalinen toiminta. Valtioiden on toteutettava alkuperäiskansojen kanssa neuvotellen toimet, joilla helpotetaan tämän oikeuden käyttämistä ja varmistetaan sen toteutuminen.

Valtioneuvoston oikeuskansleri on 1.10.2020 tekemässään ratkaisussa ([OKV/61/10/2020](#)) arvioinut valtioneuvoston 17.3.2020 ja 7.4.2020 tekemiä päätöksiä koskien rajavalvonnan väliaikaista palauttamista, rajanylityspaikkojen sulkemista ja rajaliikenteen rajoittamista. Asian selvittämisen yhteydessä oikeuskansleri oli pyytänyt sisäministeriötä erillisenä kysymyksenä ottamaan kantaa saamelaisten oikeudellista asemaa koskeviin kysymyksiin.

Oikeuskansleri totesi ratkaisussaan (s. 27, jakso 6.2.3), että ”Valtioneuvoston päätöksissä on otettu 7.5.2020 lukien saamelaisten asema erityisesti kalastuselinkeinon osalta. Tätä ennen asiaa ei päätöksissä tai niiden perustelumuuistoissa mainita. Saamelaisten asemaa alkuperäiskansana tai poronhoitoa ei tosin erikseen tuon päätöksen tai myöhempienkään päätösten perustelumuuistoissa mainita. Tältä osin katson, että perustelumuuistiot ovat puutteellisia sisäministeriön selvityksessään toteamalla tavalla. Asia olisi tullut ottaa huomioon jo aikaisemmissa päätöksissä ja niiden perustelumuuistoissa”.

Oikeuskansleri totesi edelleen johtopäätöksensä, että ”perusoikeusnäkökulmasta olisi tullut tarkastella rajoitustoimien yhteiskunnalle aiheuttamia haittoja suhteessa niillä saavutettuun hyötyyn. Tässä yhteydessä olisi tullut selkeämmin ottaa huomioon myös saamelaisten oikeudellinen asema” (s. 32, jakso 8).

Siltä osin kuin kysymys on minulle kuuluvasta tehtävästä selvittää Rajavartiolaitoksen operatiivista toimintaa ja sen lainmukaisuutta

sisärajalvalvonnan määräaikaiseen palauttamiseen liittyvässä rajavalvonnassa valvontaa toimeenpanevana viranomaisena, totean seuraavan.

Saamelaiset ovat alkuperäiskansa neljän valtion alueella ja heidän oikeuteensa pitää itseään kansana ja harjoittaa omaa kulttuuriaan omalla asuinalueellaan edellyttäen poronhoitoelinkeinoon ja muihin perinteisiin saamelaiselinkeinoihin liittyvien rajanylitystarpeiden huomioimista. Tämä tarkoittaa nähdäkseni sitä, että saamelaiset ovat oikeutettuja kansana ylläpitämään ja kehittämään kieltään ja kulttuuriaan. Saamelaisten oikeuksia on tästä syystä nimenomaan tarkasteltava ennen kaikkea alkuperäiskansaoikeuksina, ei pelkästään vähemmistöoikeuksina tai yleisinä kaikkia kansalaisia koskevinä oikeuksina, mitkä nekin tietenkin koskevat saamelaisia.

Sinällään on syytä korostaa, että Norjan, Ruotsin ja Venäjän saamelaiset ovat oikeutettuja nauttimaan perustuslain 17 §:n 3 momentin mukaisista oikeuksista ja sen tarjoamasta perusoikeussuojasta oleskellessaan Suomen alueella. Tämä tarkoittaa myös sitä, että saamelaisten perinteisten elinkeinojen harjoittamiseen kohdistuva perustuslain suoja ei ole kansallisuuteen rajattu. Julkiselle vallalle perustuslain 22 §:n nojalla kuuluva perusoikeuksien toteuttamisvelvoite tarkoittaa julkisen vallan velvollisuutta ryhtyä aktiivisiin toimiin perusoikeuksien toteutumiseksi.

Käytettävissäni oleviin selvityksiin perustuvan näkemykseni mukaan sisärajalvalvonnan määräaikaisella palauttamisella ei sinällään ole muutettu tai pyritty muuttamaan saamelaiselinkeinon harjoittamisen edellytyksiä. Näkemykseni mukaan kysymys on ollut ainoastaan rajanylitysten kontrolloimisesta ja menettelystä rajanylitysten sallimiseksi tai kieltämiseksi. Kun otetaan huomioon, ettei tällaista menettelyä ole ennen sisärajalvalvonnan palauttamista ollut, pidän selvänä, että rajavalvonnan palauttamisesta on aiheutunut haittaa saamelaisten poronhoidolle ja yleisemminkin saamelaiskulttuurille verrattuna tilanteeseen, ettei rajavalvontaa lainkaan olisi. Toisaalta tässä yhteydessä on kiinnitettävä huomiota Rajavartiolaitoksen lausunnossa todettuun, etteivät saamelaiset ole voineet (aiemminkaan) liikkua vapaasti Suomen ja Venäjän välisen rajan ylitse.

Ottaen huomioon, että valtiovallalla on perustuslain 17 §:n ja 22 §:n säännösten mukaan velvollisuus turvata saamelaisten oikeus alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kulttuuriaan, on selvää, että saamelaisilla on ollut ja tulee olla edelleenkin mahdollisuus saamelaiselinkeinoihin liittyviin rajanylityksiin. On kuitenkin myös huomioitava, että perustuslain 7 §:n 1 momentin mukaisesta julkisen vallan velvollisuudesta turvata jokaisen oikeus elämään sekä turvata myös pandemian oloissa jokaiselle riittävät terveystalvet sekä edistää väestön terveyttä (perustuslain 19 §:n 3 momentti) näkökulmasta voidaan katsoa johtuvan velvoitteita saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ja oman kulttuurin (perinteisten elinkeinojen harjoittaminen) harjoittamisedellytysten turvaamisen ja säilymisen toteuttamiseksi.

Käsitykseni mukaan kysymys rajanylityksiin kohdistuvasta

valvonnasta ja lupamenettelystä on kuitenkin ollut tartuntataudin torjunnasta johtuva muutos, jota ei ainakaan tämänhetkisen tiedon valossa voida pitää sillä tavoin laajakantoisena tai merkittävänä toimenpiteenä, joka voisi välittömästi ja erityisellä tavalla vaikuttaa saamelaisten asemaan alkuperäiskansana ja huomattavasti saamelaiskulttuuria heikentävällä tavalla.

Tässä harkinnassa on korostettava, että alkuperäiskansan oikeus terveyteen ja elämään tulee turvata, mutta samalla tähän liittyvissä toimenpiteissä on huomioitava, että vakavan tartuntataudin leviämistilanne vaihtelee eri valtioiden eri alueiden välillä. Nämä seikat huomioiden ennakkolisella rajanylityslupien edellyttämällä rajanylityspaikkojen ulkopuolisiin rajanylityksiin ei nähdäkseni ole loukattu saamelaisia koskevia perustuslain säännöksiä.

Totean myös lopuksi, että valtioneuvoston 8.7.2021 päätöksen mukaisesti sisärajavaltvontaa jatkettiin 25.7.2021 klo 24.00 asti. Tämän ajankohdan jälkeen sisärajavaltvonta ja siihen liittyvät rajatarkastukset ovat päättyneet johtovastuun toimista rajoilla siirtyessä terveysviranomaisille. Tämä ratkaisuni on koskenut sisärajavaltvonnan voimassaolon aikaisia olosuhteita.

4 TOIMENPITEET

Kantelut eivät anna aihetta toimenpiteisiini. Jäljennös tästä ratkaisusta lähetetään tiedoksi Rajavartiolaitoksen esikunnalle sekä Saamelaiskäräjille.